

HALMASHAURI YA WILAYA YA MKALAMA**MTIHANI WA KUFUNGA MUHULA WA KWANZA: MEI 2025****HISTORIA YA TANZANIA NA MAADILI****MUONGOZO WA USAHIHISHAJI****SEHEMU A (Alama 15)**

1.

i	ii	iii	iv	v	iv	vii	viii	ix	x
A	A	C	D	B	C	D	C	B	A

Alama 10 =1@

2.

Orodha A	i	ii	iii	iv	v
Orodha B	E	B	H	I	C

Alama 5 =1@**SEHEMU B (Alama 70)****3. Mwanafunzi abainishe matendo yoyote matano ya kimaadili anayotenda au kutendewa.**

- Kuwasaidia wenye uhitaji, mfano kwenye masomo
- Kushirikiana katika kazi na masomo
- Kuhimiza kazi na utii wa sheria za shule
- Kuimarisha uhusiano mwema
- Kuwaheshimu wenzangu

Alama 10 = 2@**4. Mwanafunzi aeleze njia 5 za kutunza urithi wa jamii za kitanzania**

- Kutoa elimu
 - Njia ya masimulizi
 - Kuhifadhi kwa maandishi
 - Maonesho ya utamaduni
 - Sherehe za kiutamaduni
- ☐ Kuanzisha makumbusho na vituo vya utamaduni

- ☐ Kulinda maeneo ya historia na utamaduni
- ☐ Kurekodi mila na desturi
- ☐ Kuanzisha maktaba za kijamii
- ☐ Kuwezesha kufanyika kwa tafiti za kihistoria na utamaduni
- ☐ Kuhifadhi vitu na nyaraka katika makumbusho na makavazi.

Alama 10=2@

5. Sababu za viongozi kupinga vitendo vya rushwa ni kutokana na madhara ya hiyo rushwa kwa urithi wa Taifa, hoja 5

- i. Kushuka Kwa wa huduma na viwango vya utendaji kazi
- ii. Kushuka Kwa imani ya wananchi kwa serikali au taasisi husika
- iii. Kushuka Kwa heshima na na hadhi ya taasisi
- iv. Kushuka Kwa tija na ufanisi wa taasisi
- v. Matumizi mabaya ya rasilimali za umma au taasisi
 - ☐ Kushtakiwa kwa mujibu wa wa sheria za nchi
 - ☐ Kulazimika kufidia gharama
 - ☐ Kukwama kwa miradi ya maendeleo

Alama 10 = 2@

6. Mwanafunzi afafanue malengo matano (5) ya ujenzi wa maadili katika jamii za asili ya kitanzania

- i. Kuenzi na kuhimiza tabia njema
- ii. Kuhimiza jamii kufanya kazi kwa bidii
- iii. Kuhimiza malezi bora katika jamii
- iv. Kuhimiza ushirikiano
- v. Kuhimiza tabia ya kuheshimu na kujali utu wa mtu mwingine
 - ✓ Kuhimiza usawa katika uzalishaji, mgawanyo na umiliki wa rasilimali

Alama 10 =2@

7. Mtahiniwa abainishe sifa 5 zilizotumika kumpata kiongozi wa jamii ya kibantu

- i. Kuwa na ujuzi wa uganga
- ii. Ushujaa unaotokana na kushinda vita ya ukoo aliyoshiriki
- iii. Kuwa na hekima na busara
- iv. Awe amepigana na kumshinda kwa kumuua mnyama mkali mfano simba
- v. Awe na uwezo wa kutambua mema na mabaya.

Alama 10 =2@

8. Mtahiniwa ataelezea umuhimu wa maadili kwa kutoa hoja tano (5)

- i. Kutambulisha utu

- ii. Kuleta maendeleo
- iii. Kujenga amani
- iv. Kupunguza uhalifu na kuimarisha utii wa sheria
- v. Upatikanaji wa haki, usalama na furaha katika jamii
 - ✓ Kujenga heshima na uaminifu miongoni mwa watu
 - ✓ Kujenga uhusiano miongoni mwa watu na mazingira yao
 - ✓ Kukuza na kuendeleza uhusiano wa karibu miongoni mwa watu.

Alama 10 = 2@

9. Hoja tano (5) zinazoelezea umuhimu wa urithi wa kihistoria

- i. Kuonesha historia na utambulisho
- ii. Kuongeza shughuli za utalii na fedha
- iii. Kutunza utamaduni
- iv. Kudumisha mila na desturi
- v. Kukuza ushirikiano na Umoja
 - Kutoa elimu na maarifa
 - Kukuza utalii wa kiutamaduni

Alama 10=2@

SEHEMU C (Alama 15)

10.Mtahiniwa aandike insha yenye hoja tano (5) kwa kuzingatia Muundo wa uandishi wa insha.

UTANGULIZI: Mwanafunzi afafanue dhana ya maadili na urithi: **Alama 1.5**

KIINI: Hoja 5 **Alama 12.5 = 2.5@**

- ☐ Kutii sheria
- ☐ Kupanga na kutekeleza mipango ya uhifadhi wa maeneo ya kihistoria na maliasili
- ☐ Kujifunza maadili na kutembelea maeneo yenye urithi wa kitanzania
- ☐ Kuhamasisha na kushirikisha jamii katika kuhifadhi maadili na urithi wa Taifa
- ☐ Kufuata mafundisho ya dini

HITIMISHO: Mtahiniwa atahitimisha swali la 10 kwa kutoa ushauri au mapendekezo. Maelezo ya kufunga swali yawe yanasadifu maudhui iliyojadiliwa katika swali hili. **Alama 1**